

WSTĘP

Informacja ogólna o Krakowie

Kraków, dawna stolica Polski, jest jednym z najważniejszych ośrodków miejskich w kraju, a także pozostaje regionalnym i międzynarodowym centrum życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego. Rola naszego miasta wynika dzisiaj nie tylko z żywej obecności dziedzictwa historycznego, ale i z udziału jego mieszkańców we wszystkich ważnych dla Polski sferach aktywności publicznej.

Gmina Miasta Krakowa położona jest w Dolinie Wisły, w geologicznej niecce, zamkniętej od zachodu zrębowymi pagórami Bramy Krakowskiej. W Krakowie przeważają słabe wiatry zachodnie, ok. 30 % dni w ciągu roku to cisze, w związku z występującymi tu problemami z zanieczyszczeniem środowiska spowodowanym przemysłem ciężkim, niską emisją i zanieczyszczeniami komunikacyjnymi jest to zjawisko niekorzystne.

Zajmując powierzchnię 327 km² miasto liczy 740,7 tys. mieszkańców (stałych i czasowych). Gęstość zaludnienia wynosi średnio 2293 mieszkańców na 1 km² jest zróżnicowana od ok. 700 mieszkańców w dzielnicy VII do 16700 - w dzielnicy XVI. Około 30% powierzchni miasta to tereny zabudowane (tzw. tereny osiedlowe i pozostałe), ok. 9% to tereny komunikacyjne, natomiast aż ok. 51% zajmują użytki rolne.

Rok 1998 był kolejnym etapem wprowadzania nowego ładu społecznego i gospodarczego, opartego o mechanizmy demokracji i ekonomii wolnorynkowej. Panorama najważniejszych zjawisk charakteryzujących życie naszego miasta nie może ograniczyć się do efektów działalności organów samorządowych. Prezentując te zjawiska, a zwłaszcza życie gospodarcze Krakowa, odwołać się należy do danych statystycznych, ujmujących zarówno indywidualną aktywność obywateli miasta, jak i - wciąż bardzo znaczący - wpływ państwa.

W przedkładanym dokumencie dokonaliśmy pełniejszego przeglądu wszystkich dziedzin życia miasta, starając się uchwycić dynamikę zmian i - przy tym - najważniejsze tendencje rozwojowe. Wierzymy, że dla osób zainteresowanych Krakowem, będzie to materiał nie tylko zajmujący, ale i umożliwiający podejmowanie decyzji o charakterze społecznym i gospodarczym.

Procesy demograficzne

Od końca XIX wieku do początku lat 90 XX wieku obserwowano w Krakowie stały wzrost liczby mieszkańców. Gwałtowny wzrost liczby ludności Krakowa w XX wieku spowodowany był szybkim rozwojem społeczno-gospodarczym, wzrostem poziomu urbanizacji w kraju, tworzeniem się nowych miejsc pracy w mieście, co miało wpływ na wzrost przyrostu naturalnego oraz wysokie dodatnie saldo migracji ludności ze wsi do miasta. Kraków kilka razy też powiększył swoje terytorium. Ważnym wydarzeniem po drugiej wojnie światowej dla Krakowa była budowa i przyłączenie do miasta Nowej Huty, które wyraźnie odbiło się we wzroście liczby mieszkańców miasta ok. 1960 roku.

Średnie tempo wzrostu liczby ludności Krakowa

lata	średni roczny wzrost w %
1944 - 1946	1,61
1947 - 1950	1,99

1951 - 1960	3,38
1961 - 1970	2,10
1971 - 1978	1,64
1979 - 1988	0,74
1989 - 1998	-0,10

Źródło: "Kraków sto lat później" – US w Krakowie 1997, obliczenia własne

W 1998 roku mieszkańcy Krakowa stanowili ok. 1,9% ludności Polski i 23% mieszkańców nowego województwa małopolskiego, miasto liczyło 740,7 tys. stałych i czasowych mieszkańców (dane na 31.XII.98r.). Oznacza to wzrost liczby mieszkańców Krakowa w ostatnim roku i załamanie się niewielkiej tendencji spadkowej z ostatnich lat. Nadal jednak przyrost naturalny jest ujemny, a wzrost liczby mieszkańców jest spowodowany dodatnim saldem migracji.

Ludność Krakowa stanowią w 47% mężczyźni i w 53% kobiety. Wskaźnik feminizacji w ostatnich latach nieznacznie wzrasta, od roku 1988 powiększył się o 1 %.

Wybrane wskaźniki demograficzne dla kraju, województwa Krakowa

wskaźnik	lata	kraj	województwo	Kraków
liczba ludności w tys.	1995	38609,4	1241,4 ^a	745,0
	1996	38639,3	1239,7 ^a	740,7
	1997	38660,0	3206,7 ^b	740,5
	1998	38667,0	3215,8 ^b	740,7
gęstość zaludnienia na 1 km ²	1995	123	381	2280
	1996	124	381	2266
	1997	125	381	2266
	1998	125	381	2266
kobiety na 100 mężczyzn	1995	106	108,6	112,6
	1996	105,6	109,0	113,2
	1997		108,8	113,0
	1998		bd	113,1
przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	1995	1,2	0,1	-1,4
	1996	1,1	0,2	-1,3
	1997	0,9	2,2 ^b	-1,8
	1998	0,5	3,2 ^b	-1,3
saldo migracji na tysiąc mieszkańców	1995	b. d.	1,4	0,9
	1996	b. d.	2,2	2,1
	1997	-0,3	0,3 ^b	0,3
	1998			0,001

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego;

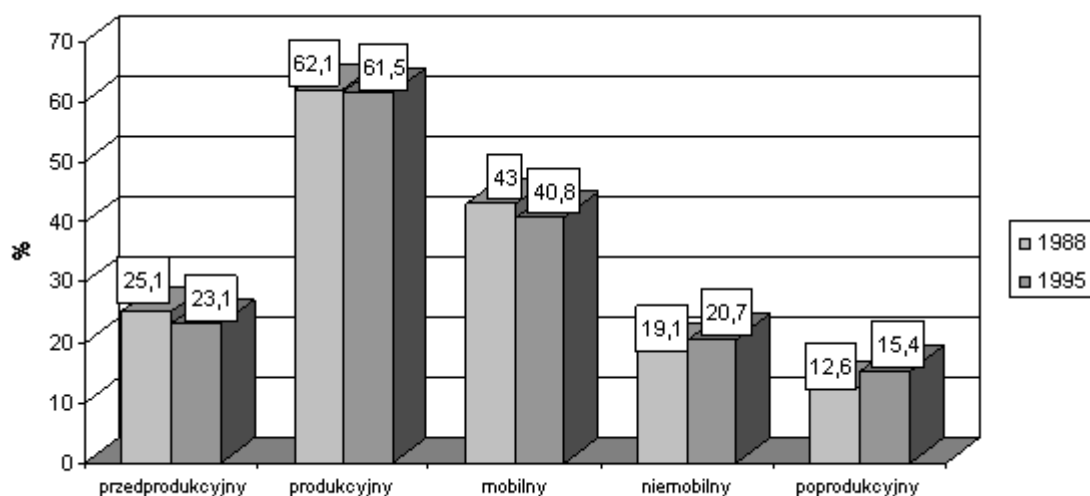
^a dane dla województwa krakowskiego

^b dane dla województwa małopolskiego

Struktura wieku mieszkańców Krakowa

Rozkład płci według grup wiekowych jest nierównomierny - do ok. 30 roku życia przewagę ilościową mają mężczyźni, później występuje zjawisko tzw. nadumieralności mężczyzn. W wieku produkcyjnym znajduje się 63,5% mieszkańców Krakowa, 20,5% w wieku przedprodukcyjnym a 16% to kobiety powyżej 60 i mężczyźni powyżej 65 roku życia. Niekorzystnym zjawiskiem jest starzenie się społeczeństwa. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o 10% (w stosunku do 1988r.), natomiast ludność w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się aż o 21%.

Struktura wiekowa ludności Krakowa

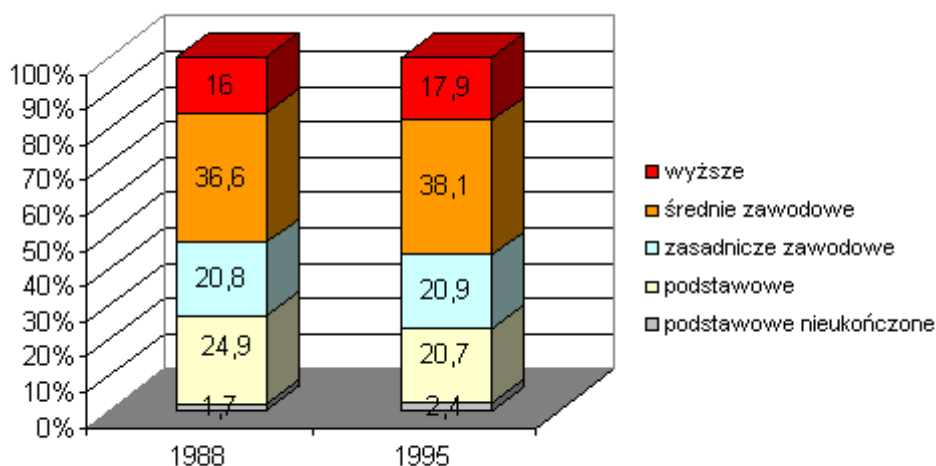

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Struktura wykształcenia mieszkańców Krakowa.

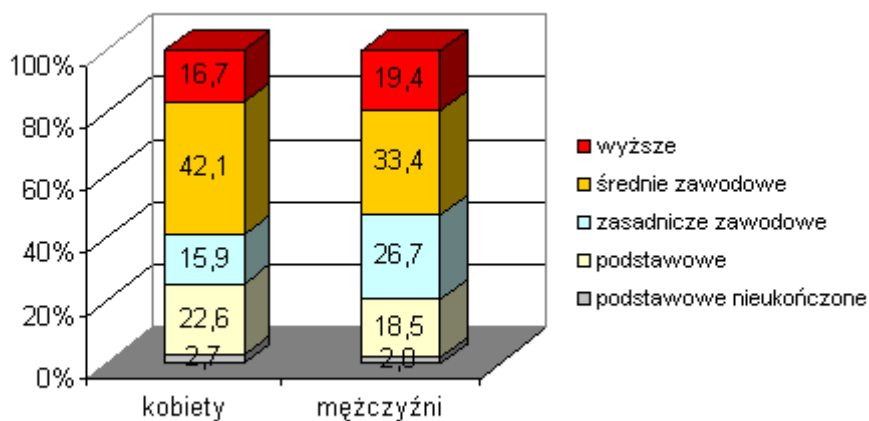
Dane statystyczne poziomu wykształcenia w Krakowie opierają się wyłącznie na spisach ludności. Ostatnie szacunkowe dane, opracowane na podstawie mikrospisu (na 5000 próbie mieszkańców) pochodzą z 1995 roku. Wynika z nich, że prawie 18% mieszkańców legitymuje się wyższym wykształceniem. Warto podkreślić, że ludność Krakowa legitymuje się wyższym poziomem wykształcenia w porównaniu ze średnią ogólnopolską. Poziom wykształcenia ludności Krakowa wykazuje tendencję rosnącą. Wzrost liczby ludności wykształconej wystąpił wśród osób z wykształceniem wyższym wyniósł 2% (w porównaniu z 1988r.), średnim o 1,5% Strukturę wykształcenia mieszkańców Krakowa oraz strukturę wykształcenia wg płci przedstawiają poniższe diagramy.

Struktura wykształcenia w Krakowie w latach 1988 i 1995

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Struktura wykształcenia wg płci w 1995 roku

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Gospodarstwo domowe to zgodnie z obowiązującą definicją zespół ludzi razem mieszkających i wspólnie się utrzymujących (kryterium ekonomiczne). Wspólnot takich doliczono się w Krakowie ok. 270 tys. (więcej o ok. 15 tys. niż w 1988r.). Przeciętnie w skład jednego gospodarstwa domowego wchodziło ok. 2,7 osób. Tak niska średnia jest wynikiem stosunkowo dużej ilości gospodarstw jednoosobowych, głównie składających się z osób biernych zawodowo (emerytów i rencistów).

Zakres działania samorządu i ustawa miejska

Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o Samorządzie Gminnym określa, iż do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów oraz, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy.

Łącznie z uchwalonymi później ustawami o pracownikach samorządowych oraz o podziale zadań i kompetencji pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej stanowi ona podstawę odbudowy systemu samorządności w Polsce. W szczególności przedmiotowe ustawy dają samorządowi prawo do określania formy działających w sferze zaspokajania potrzeb mieszkańców jednostek gminy. Zakładają, iż samorzady sukcesywnie poszerzać będą swój zakres działania.

Przejawem takiej aktywności Gminy Kraków w powiększaniu zakresu działania było przejście w 1992 r szkół podstawowych. Kolejny krok w przejmowaniu zadań przez Gminę nastąpił w grudniu 1993r. Na mocy porozumienia między Wojewodą Krakowskim a Prezydentem Miasta Krakowa Gmina w roku 1994 przejęła prowadzenie spraw w zakresie:

- gospodarki gruntami,
- prawa geodezyjnego,
- zarządzania drogami,
- pomocy społecznej,
- służby zdrowia,
- kultury (Miejskie Domy Kultury oraz wybrane instytucje m.in. Teatr Bagatela, Teatr Ludowy, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Muzeum Fotografii),
- szkolnictwa ponadpodstawowego,
- administracji specjalnej.

W pierwszym kwartale 1995r. Gmina wycofała się z niektórych przyjętych zadań. Powodem było niezapewnienie przez administrację rządową odpowiedniej bazy ekonomicznej do realizacji przyjętych zadań. W 1995r. Gmina Kraków nie prowadziła:

- pomocy społecznej,
- służby zdrowia,
- szkolnictwa ponadpodstawowego (z wyjątkiem 7 liceów ogólnokształcących),
- kultury (częściowo),
- administracji specjalnej (częściowo).

W listopadzie 1995r. na mocy umów Gmina Miasta Krakowa przejęła od Kuratorium Oświaty prowadzenie inwestycji z zakresu szkół podstawowych. Kolejne powiększanie zakresu działania Gminy nastąpiło w wyniku wejścia w życie z dniem 1 stycznia 1996 r. ustawy o zmianie zakresu działania niektórych miast oraz o miejskich strefach usług publicznych z dnia 11 grudnia 1995r. - tzw. ustawy o wielkich miastach.

W szczególności Gmina przejęła wtedy do prowadzenia jako zadanie własne:

- szkoły ponadpodstawowe, artystyczne I i II stopnia oraz medyczne,
- przedszkola i szkoły specjalne,
- domy pomocy społecznej i ośrodki opiekuńcze,
- zakłady opieki zdrowotnej z wyłączeniem specjalistycznych publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- część instytucji kultury wpisanych do rejestru prowadzonego przez Wojewodę,
- publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

Od 1 stycznia 1999 roku rozpoczęły się reforma samorządowa i reforma służby zdrowia rozszerzające znacznie kompetencje samorządu.

Administracja Państwowa

Ważniejsze instytucje i urzędy działające w Krakowie

Kraków jest siedzibą Urzędu Wojewódzkiego i organów Administracji Państwowej, między innymi:

- Urzędu Statystycznego w Krakowie,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska,
- Państwowej Inspekcji Handlowej,
- Państwowej Inspekcji Pracy,
- Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej.
- Delegatury Urzędu Antymonopolowego,
- Delegatury Ministerstwa Przekształceń Własnościowych,
- Biura Planowania Regionalnego w Krakowie Centralnego Urzędu Planowania,
- Regionalnej Izby Obrachunkowej,
- Urzędu Kontroli Skarbowej,
- Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej,
- Okręgowego Urzędu Miar,

Administracja Samorządowa

Na terenie miasta ma swoją siedzibę obok Rady Miasta Krakowa, Sejmik Województwa Małopolskiego, na czele którego w 1998 roku stał Marszałek Sejmiku Marek Nawara.

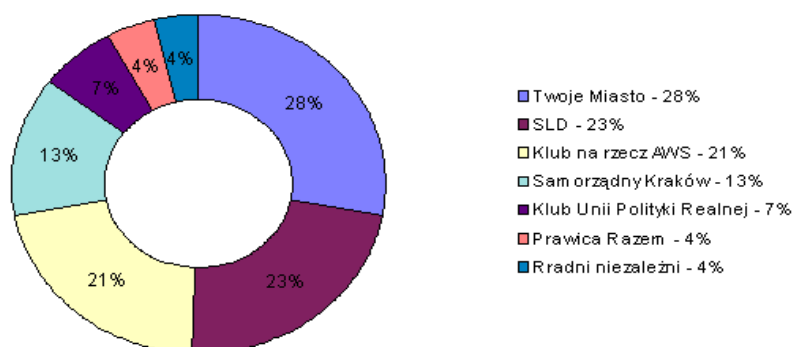
Rada Miasta Krakowa

W skład Rady Miasta wchodzi 75 radnych. W październiku 1998 roku odbyły się trzecie wybory samorządowe, w wyniku których wyraźnie zmienił się układ polityczny w Radzie, władze w mieście objęła koalicja AWS i Ruch Inicjatyw Osiedlowych.

Skład Rady Miasta Krakowa II kadencji w 1998 roku:

- Twoje Miasto	- 21 radnych
- Sojusz Lewicy Demokratycznej	- 17 radnych
- Klub na rzecz AWS	- 16 radnych
- Samorządny Kraków	- 10 radnych
- Klub Unii Polityki Realnej	- 5 radnych
- Prawica Razem	- 3 radnych
- Radni niezależni	- 3 radnych

Skład Rady Miasta Krakowa II kadencji w 1998r.

Przewodniczącym Rady Miasta Krakowa II kadencji był Stanisław Handzlik. Wiceprzewodniczącymi byli Aleksander Braś, Paweł Pytko i Ryszard Zieliński.

Przy radzie działało oprócz Komisji Głównej oraz Komisji Regulaminowej, 11 komisji roboczych.

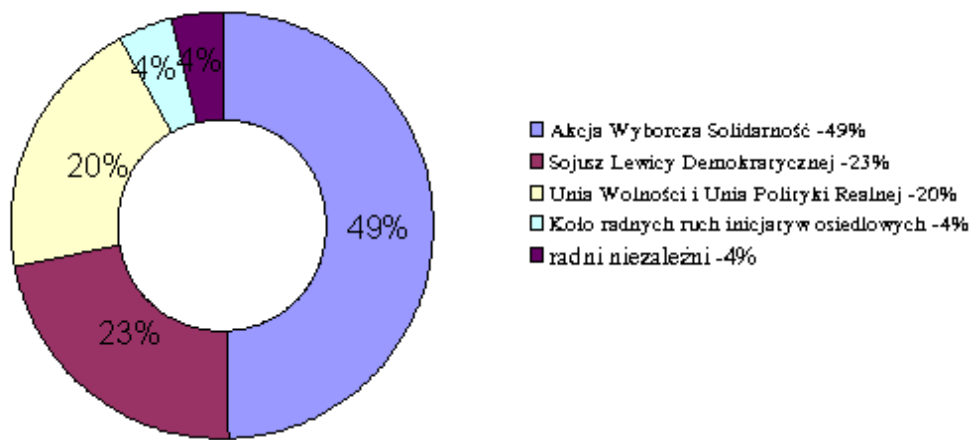
Prezydentem Miasta Krakowa drugą kadencję był Józef Lassota. Pozostałymi członkami Zarządu do listopada 1998 roku byli:

- Krzysztof Pakoński - Wiceprezydent ds. ustroju administracyjnego i budżetu miasta,
- Krzysztof Adamczyk - Wiceprezydent ds. infrastruktury i gospodarki komunalnej,
- Krzysztof Gó rlich - Wiceprezydent ds. rozwoju gospodarczego i przestrzennego, kultury oraz promocji.
- Stanisław Żółtek - Wiceprezydent ds. gospodarki mieniem i zagospodarowania miasta,

III Kadencja Rady Miasta Krakowa rozpoczęła się w listopadzie 1998r. W jej skład wchodziło 75 radnych, z następujących klubów i kół:

• Akcja Wyborcza Solidarność	• 37	radnych
• Sojusz Lewicy Demokratycznej	• 17	radnych
• Unia Wolności i Unia Polityki Realnej	• 15	radnych
• Koło Radnych Ruch Inicjatyw Osiedlowych	• 3	radnych
• Radni niezależni	• 3	radnych

Skład Rady Miasta Krakowa III kadencji w 1998r.

Przewodniczącym Rady Miasta Krakowa III kadencji został ponownie Stanisław Handzlik, Wiceprzewodniczącymi zostali: Bogumił Nowicki, Wiesław Misztal, Bogusław Kośmider.

Rada powołała spośród swego składu Komisję Główną, Komisję Regulaminową i czternaście komisji roboczych takich jak:

1. Komisja Budżetowa
2. Komisja Infrastruktury Komunalnej
3. Komisja Mienia i Rozwoju Gospodarczego
4. Komisja Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska
5. Komisja Mieszkalnictwa i Inicjatyw Lokalnych
6. Komisja Edukacji
7. Komisja ds. Profilaktyki i Ochrony Zdrowia
8. Komisja Kultury i Ochrony Zabytków
9. Komisja Praworządności i Porządku Publicznego
10. Komisja Promocji, Współpracy, Informacji
11. Komisja Sportu, Turystyki i Kultury Fizycznej
12. Komisja ds. Rodziny i Polityki Społecznej
13. Komisja Dyscyplinarna
14. Komisja Rewizyjna

Prezydentem Miasta Krakowa został Andrzej Gołaś. Pozostałymi członkami Zarządu od listopada 1998 roku są:

- Wiceprezydent Jerzy Jedliński,
- Wiceprezydent Krzysztof Adamczyk,

- Wiceprezydent Teresa Starmach,
- Wiceprezydent Paweł Zorski,
- Członek Zarządu Ewa Kułakowska - Bojęś,
- Członek Zarządu Tomasz Szczypiński

Dzielnice Pomocnicze

Miasto Kraków jest podzielone na 18 Pomocniczych Dzielnic Samorządowych.

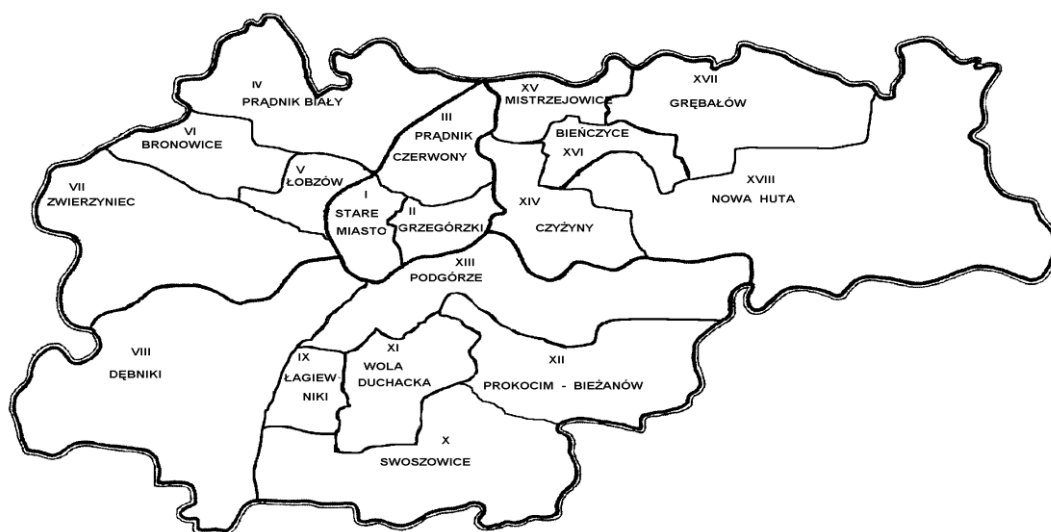
Gospodarzami dzielnic są, w ograniczonym ustawowo i statutowo zakresie, Rady Dzielnic. W ich skład wchodzi Radni wybrani przez mieszkańców. Kadencja Rad Dzielnic trwa cztery lata. Na czele Rady stoi Przewodniczący Rady wybrany spośród Radnych Dzielnicy.

Do głównych zadań dzielnic należy:

- działanie na rzecz rozwoju samorządności społeczności lokalnych,
- wnioskowanie do organów miasta, Prezydenta Miasta, jednostek Urzędu Miasta, jednostek komunalnych, a także innych jednostek funkcjonujących na obszarze Dzielnic w sprawach istotnych dla społeczności lokalnej,
- opiniowanie lokalizacji niektórych inwestycji,
- wskazywanie priorytetowych zadań dzielnic, uwzględnianych corocznie w budżecie Gminy, a także kontrola i ocena ich realizacji,
- udział w komisjach przetargowych oraz komisjach odbioru robót,
- opiniowanie spraw dotyczących społeczności lokalnej,
- ocena funkcjonowania przedsiębiorstw komunalnych i innych jednostek wykonujących zadania Miasta na terenie Dzielnicy.

Każda z 18 Dzielnic, na realizację zadań wskazanych przez Radę Dzielnic, otrzymała w 1998r. po 400 000 zł. Pieniądze te zostały rozdysponowane między innymi na remonty i zakup wyposażenia żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych i ośrodków zdrowia, bibliotek, placów zabaw, likwidacji niskiej emisji poprzez przyłączenie osiedli do miejskiej sieci ciepłowniczej, remontów ulic, utrzymania zieleńców miejskich.

Pomocnicze Dzielnice Samorządowe Krakowa

Prognoza pomigracyjna liczby mieszkańców Krakowa i struktury wieku do 2018 roku.

W 1998 roku została opracowana na zlecenie UMK, przez dr Andrzeja Zborowskiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prognoza biologiczna i pomigracyjna dla Krakowa do 2018 roku. Do opracowania prognozy demograficznej wykorzystano podsystem ewidencji ludności ELUD. Prognoza obejmuje trzy grupy ludności :

1. mieszkańców zameldowanych na pobyt stały;
2. mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy;
3. migrację stałą.

Każda z tych subpopulacji różni się między sobą liczbą mieszkańców, strukturą płci i wieku oraz tendencjami rozwojowymi. Subpopulacja "ludność stała" będzie wyróżniać się po przejściowym wzroście jej liczby wyraźnym spadkiem, prowadzącym do znacznych strat demograficznych, a także wyraźnym przesunięciem się licznych roczników wyżu demograficznego z okresu po II wojnie światowej do grup "emerytalnych". Doprowadzi to do znacznego postarzenia ludności Krakowa. Przy braku ruchów migracyjnych "ludność stała" zanotowałaby wzrost roczników 60 >lat z 18,9 % w 1998 r. do 29,2 % w 2018 r. Odmłodzenie struktury wieku może dokonać się dzięki migracjom zarówno stałym jak i czasowym powyżej 2 miesięcy. Każda z tych subpopulacji ma swoją specyfikę strukturalną. Grupa "ludności czasowej" to przede wszystkim osoby przebywające na studiach, stąd dominują w tej grupie roczniki 19 – 25 lat. W związku z wkraczaniem w wiek "studencki" roczników wyżu z początku lat osiemdziesiątych, a także reformy szkolnictwa przewiduje się znaczny wzrost tej grupy osób, szczególnie w pierwszej dekadzie przyszłego wieku. Prognoza pomigracyjna ludności zameldowanej na pobyt stały zakłada powolny wzrost liczby migrujących i salda migracji, co łączy się z przewidywanym znacznym ożywieniem migracji ze względu na przemiany społeczne i polityką gospodarczą kraju (miedzy innymi wejście do Unii Europejskiej, koniecznością uwolnienia w rolnictwie Małopolski od 200 – 300 tys. osób, nieunormowaną sytuacją gospodarczą na Śląsku).

Wyznaczone 3 składniki wpływające na dynamikę ludnościową Krakowa spowodują stały wzrost liczby ludności z 749,2 tys. w 1998 do 808,7 w 2018 roku. Należy przy tym podkreślić, że jak już wykazano, faktyczna liczba ludności w 1998 r. była wyższa o około 10 tys. osób ze względu na brak meldowania się na pobyt czasowy części studentów w mieszkaniach prywatnych.

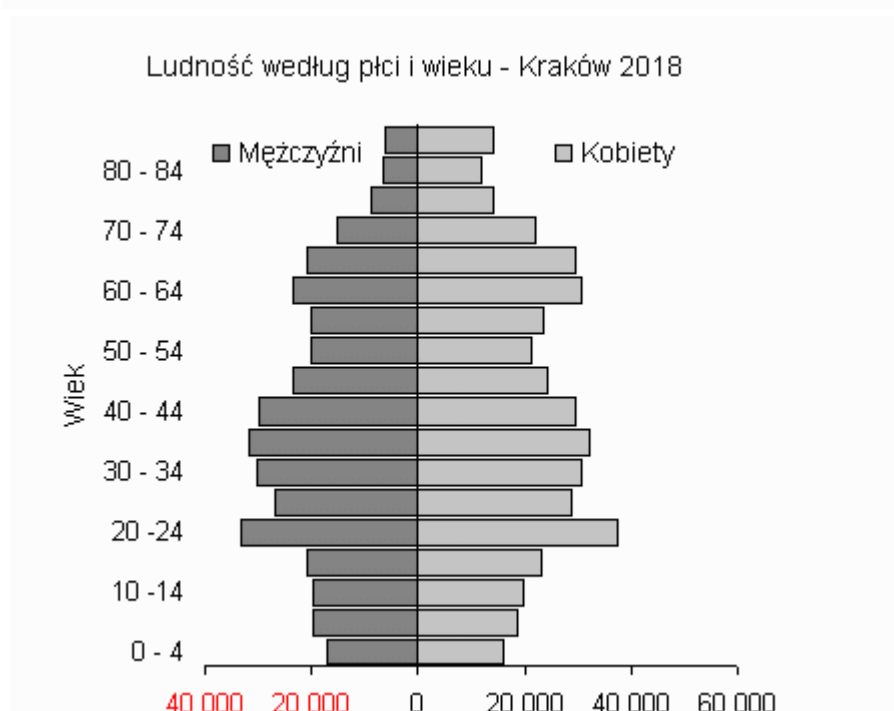
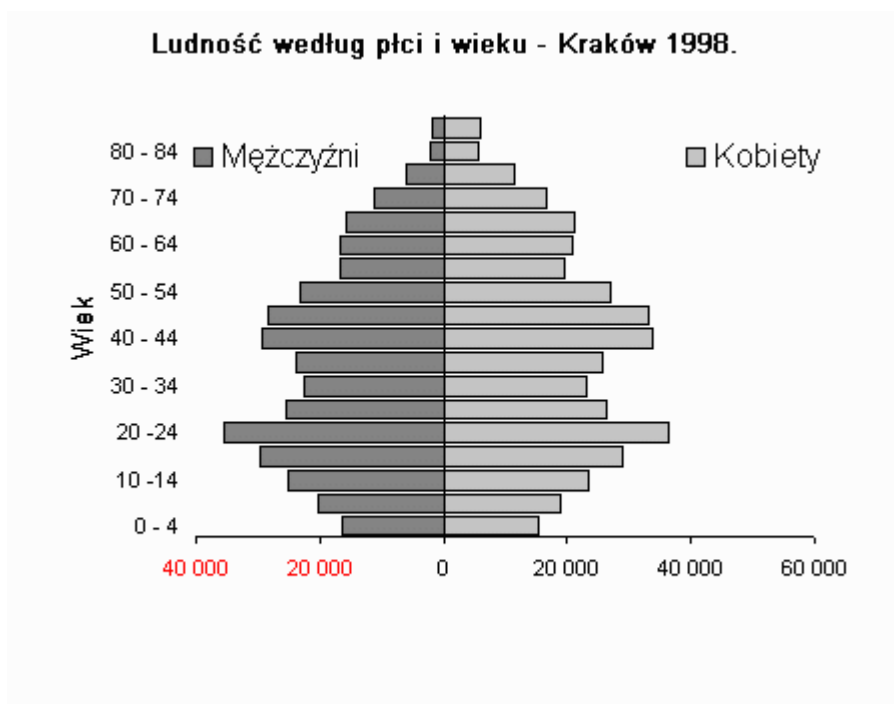
Prognoza pomigracyjna dla Krakowa do 2018 roku

Liczba ludności w tysiącach					Liczba ludności w tysiącach			
rok	stałej		czasowej		razem	migracje stałe		ogółem
	różnica	stan	różnica	stan	(stali + czasowi)	różnica	stan	
1998	-	711,7	-	37,6	749,2	-	-	749,2
2003	0,9	712,6	19,4	57,0	769,5	5,0	5,0	774,6
2008	-1,3	711,3	7,0	64,0	775,3	7,5	12,5	787,8
2013	-6,0	705,3	8,0	72,0	777,3	12,5	25,0	802,3

2015	-4,6	700,7	1,0	73,0	773,7	6,0	31,0	804,7
2018	-7,0	693,7	2,0	75,0	768,7	9,0	40,0	808,7

źródło: Prognoza biologiczna i pomigracyjna dla Krakowa do 2018 roku, A. Zborowski

Piramida wieku i płci ludności Krakowa w 1998 i 2018 roku.

źródło: Prognoza biologiczna i pomigracyjna dla Krakowa do 2018 roku, A. Zborowski

Mieszkańcy o problemach Krakowa

W 1998 roku, drugi rok z rzędu zostały przeprowadzone badania opinii mieszkańców na temat wybranych problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów bezpieczeństwa publicznego, komunikacji, kultury, pożądanego priorytetów działań dla władz lokalnych. Badania były prowadzone na zlecenie UMK przez firmę krakowską VRG STRATEGIA, metodą wywiadu kwestionariuszowego w mieszkaniu respondenta na próbie losowej 1000 dorosłych mieszkańców.

Mieszkańcy poproszeni o ocenę tendencji zmian w *poziomie jakości życia w mieście* w ciągu ostatnich trzech lat (1996-1998) ocenili je dość pozytywnie. Prawie połowa z respondentów uważa, że poziom jakości życia uległ nieznacznej poprawie. Ocena zmian jakości życia silnie zależy od wieku. Zmianę na plus odnotowuje ok. jednej trzeciej respondentów po pięćdziesiątce, poniżej czterdziestki zmianę taką dostrzega ponad połowa ankietowanych. Liczba ocen pozytywnych rośnie też z wykształceniem.

Wśród *priorytetów działań* dla władz miasta najczęściej wskazywano (ok. 80% wskazań) na problem bezpieczeństwa i zwalczania przestępczości równocześnie problem ten jest postrzegany jako najważniejsza z pilnych spraw, którymi władze miasta powinny się zająć. Na drugim miejscu z 60% wskazań znalazła się służba zdrowia, na trzecim, wymienianym przez połowę ankietowanych potrzeba budowy i remontów dróg.

Lista priorytetów i najważniejszych spraw dla władz miasta

dziedziny	% respondentów	
	priorytety	najważniejsza sprawa
bezpieczeństwo i zwalczanie przestępczości	79	41
służba zdrowia	60	16
budowa i remonty dróg	47	7
budownictwo mieszkaniowe	40	8
ochrona środowiska	35	4
komunikacja miejska	32	6
zwalczanie bezrobocia	29	5
czystość i estetyka miasta	28	3
oświata	25	4
pomoc ubogim	22	2
kultura	12	0,6
sprzysianie rozwojowi gospodarczemu	11	2
sport i wypoczynek	10	1
rozwój zaplecza turystycznego	7	0,3
wywóz śmieci	5	0,2

zaopatrzenie w ciepło	3	0
razem		100

Według tej samej listy dziedzin życia w mieście mieszkańcy oceniali zmiany w porównaniu z rokiem poprzednim. Zdecydowanie przeważały opinie, że nie zauważono żadnych zmian. Były od tej zasady jednak dwa wyjątki - czystość i estetyka miasta, w której odnotowano minimalną poprawę oraz bezpieczeństwo i zwalczanie przestępczości, gdzie zdecydowanie dominowało przekonanie o pogorszeniu stanu spraw. Trzeba jednak tutaj podkreślić, że ankietowani wykazują skłonność do spostrzegania znaczącego pogorszenia tam, gdzie ogólny stan wydaje im się szczególnie alarmujący.

Szereg pytań dotyczyło najważniejszej zdaniem ankietowanych, sprawy *bezpieczeństwa publicznego*. Zdaniem 45% ankietowanych Kraków jest miastem niebezpiecznym, przeciwnie uważa 30% respondentów. Poczucie zagrożenia rośnie nieco z wiekiem. Jest trochę większe wśród osób słabiej wykształconych i mniej zamożnych.

Mieszkańcy oceniali również poziom bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, za bezpieczne uważa swoją dzielnicę 49% ankietowanych za niebezpieczną 29%. Widać więc odwrócenie proporcji w stosunku do poprzedniego pytania. Zagrożenia mające największy wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców w ich dzielnicach i osiedlach to: agresywne grupy młodzieży, pijaństwo, chuligaństwo i niszczenie mienia. Aż 39% respondentów samo padło ofiarą przestępstwa. W świetle tych danych, trudno odmówić zasadności powszechnemu wśród respondentów poczuciu zagrożenia.

Niemal trzy czwarte respondentów uważało, że obok policji powinna być w Krakowie Straż Miejska, której podstawowym zadaniem powinno być patrolowanie ulic dla zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców.

Ponad 80% ankietowanych opowiedziało się zdecydowanie za zakazem przebywania nieletnich na ulicy po godzinie 23.00. świadczy to o szerokim poparciu społecznym dla tego pomysłu.

Kolejnym ważnym tematem jest problem *komunikacji*.

Badania potwierdziły, że najpopularniejszym środkiem komunikacji miejskiej są tramwaje i autobusy. Najczęściej do pracy mieszkańcy Krakowa dojeżdżają autobusem MPK i własnym samochodem, średni czas dojazdu trwa blisko 30 minut niezależnie od środka transportu. Mniej więcej równo rozkłada się odsetek ludzi zadowolonych i niezadowolonych z łatwości poruszania się po mieście. Z tym, że najtrudniej jest się poruszać po mieście osobom dojeżdżającym do pracy samochodem. W tej grupie zdecydowanie dominowała opinia, że po Krakowie trudno jest się poruszać. Relatywnie najbardziej zadowolone były osoby dojeżdżające tramwajem.

Do najczęściej wymienianych źródeł największych trudności w poruszaniu się po mieście zaliczono:

- nadmierne zatłoczenie i korki,
- zły stan ulic i torowisk,
- brak tras szybkiego ruchu i obwodnicy.

Najczęściej na zatłoczenie ulic narzekali mieszkańcy Prokocimia i Bieżanowa, później Starego Miasta, Białego Prądnika, Bronowic, Zwierzyńca i Bieńczyca, najrzadziej mieszkańcy Łagiewnik, Swoszowic i Czyżyn.

Bardzo rzadkie były skargi na organizację ruchu drogowego, ograniczenie ruchu samochodowego w centrum, liczbę linii autobusowych i tramwajowych oraz zbyt skąpą sieć ulic lokalnych i osiedlowych należy wnioskować, że stan spraw w tych dziedzinach wydaje się zadowalający.

Mieszkańcy pytani o najkorzystniejszy wariant rozwiązań komunikacyjnych w śródmieściu w przeszłości 50 % opowiedzieli się za modelem dopuszczania tak jak obecnie, przy wydzielaniu dla autobusów, tramwajów i taksówek specjalnych pasów ruchu, co powoduje przyspieszenie komunikacji zbiorowej

kosztem ruchów samochodów prywatnych. Znaczne poparcie ponad 35 % respondentów znalazło rozwiązanie, dopuszczające w śródmieściu tylko komunikację publiczną i rowery.

Pytano również jak w opinii respondentów władze miasta powinny postępować w przypadku gdy przy budowie trasy szybkiego ruchu, zmiana jej poprowadzenia nie jest możliwa, a budowa wywołuje protesty grup mieszkańców. Największe poparcie zyskały rozwiązania kontynuowania budowy, ograniczając uciążliwość inwestycji oraz udzielając rekompensat finansowych łącznie 80% respondentów. Tylko 4% ankietowanych uważa, że władze powinny zrezygnować z budowy.

Zbadano również kilka kwestii związanych z problematyką kultury. Zrobiono m.in. ranking popularności różnych form uczestnictwa w kulturze. Bezapelacyjnie pierwsze miejsce zajmuje kino, które w ubiegłym roku odwiedziło ponad połowa respondentów. Drugie, pod względem popularności, miejsce zajmują imprezy plenerowe. Warto zauważyć wysoką, trzecią pozycję teatru, który podobnie jak muzeum, wystawę oraz bibliotekę zaznaczył co trzeci ankietowany.

Na pytanie jak władze miasta powinny wspierać kulturę najczęściej wskazywano na potrzebę organizowania i dofinansowania imprez plenerowych, udzielania materialnego wsparcia teatrom, na trzecim miejscu znalazł się postulat organizowania imprez kulturalnych dla dzieci i młodzieży, a na czwartym budowa Opery i Operetki.